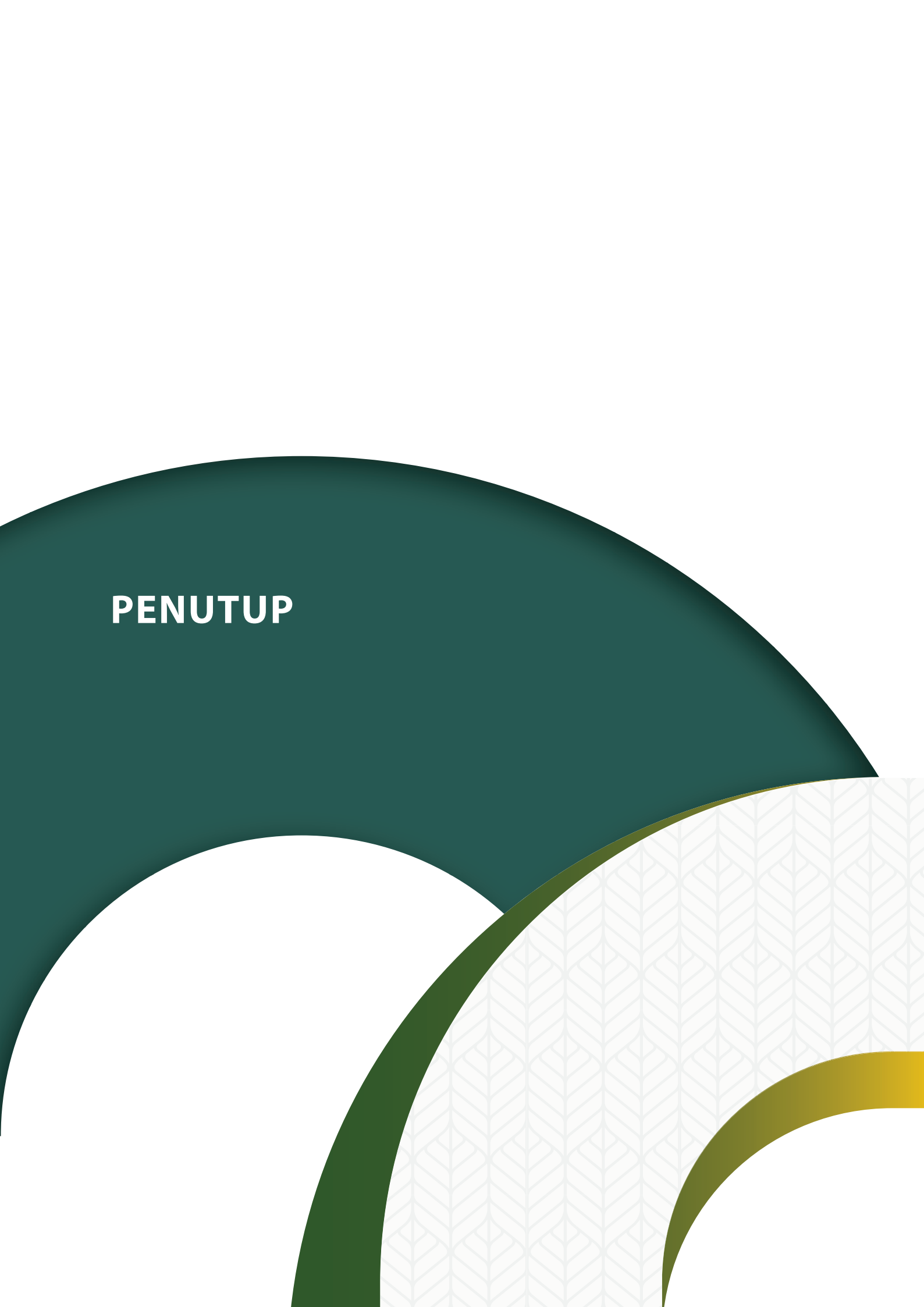

PENUTUP

The image features a minimalist design with overlapping semi-circular shapes. A large dark teal semi-circle is on the left, containing the word 'PENUTUP' in white. Below it is a white semi-circle. To the right, a semi-circle with a light gray hatched pattern is visible, partially covered by a dark green semi-circle. At the bottom right, a yellow semi-circle is partially visible. The background is white.

PENUTUP

1. Pada umumnya, kementerian/jabatan/agensi Kerajaan Persekutuan mempunyai perancangan yang baik untuk melaksanakan program/projek/aktiviti. Namun demikian, wujud keperluan untuk memastikan kajian awal dilakukan dengan terperinci dan perancangan secara menyeluruh melibatkan semua pihak yang berkaitan bagi menentukan skop projek di peringkat awal perancangan agar pengukuran pencapaian kelak dapat dilaksanakan dengan berkesan dan mengurangkan risiko kegagalan sesuatu projek yang merugikan Kerajaan. Dari segi pelaksanaannya, masih terdapat beberapa kelemahan yang perlu ditangani segera bagi memastikan sesuatu program/aktiviti/projek dilaksanakan dengan ekonomi, cekap dan mencapai objektif yang ditetapkan.

2. Berdasarkan pengauditan yang dijalankan, terdapat kelemahan dalam pelaksanaan sesuatu aktiviti berpunca daripada beberapa faktor. Antaranya adalah kerana kurang pemantauan/penyeliaan oleh pihak berkenaan, ketiadaan penyelarasan antara agensi berkenaan, ketiadaan pangkalan data yang lengkap, kelemahan dalam klausa kontrak, serta masalah kontraktor turut menyumbang kepada kelemahan pelaksanaan. Kelemahan ini menyebabkan program/projek/aktiviti tidak dapat disiapkan dalam tempoh ditetapkan, kualiti kerja tidak memuaskan, kos meningkat dan Kerajaan tidak mendapat nilai faedah wang yang dibelanjakan. Objektif pelaksanaan program/projek/aktiviti juga tidak dapat dicapai sepenuhnya dan kurang memberi impak kepada kumpulan sasaran.

3. Sehubungan ini, adalah disyorkan perkara berikut:

- a. kajian terperinci terhadap cadangan projek dijalankan terlebih dahulu sebelum diluluskan untuk mengelakkan perubahan skop/kerja yang boleh menjejaskan jadual pelaksanaan dan Kerajaan mendapat nilai faedah wang yang dibelanjakan;
- b. perancangan bersepadu dan penyelarasan antara kementerian/jabatan/agensi terlibat perlu dilakukan supaya pelaksanaannya adalah efektif dan menyumbang kepada kesejahteraan dan pembangunan negara;
- c. aspek pemantauan hendaklah dipertingkatkan untuk memastikan program/projek/aktiviti dapat dilaksanakan mengikut jadual serta mematuhi syarat dan perancangan yang ditetapkan. Selain itu, semua klausa kontrak yang disediakan perlu diteliti secara terperinci sebelum dimuktamadkan untuk menjaga kepentingan Kerajaan.

- d. Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah mengambil tindakan sewajarnya dengan tegas dan segera sekiranya wujud risiko unsur pembaziran, pembayaran tidak teratur dan kehilangan/kerugian wang awam yang dikesan melalui mekanisme pemantauan agar amalan tadbir urus yang baik dalam pengurusan projek wujud setiap masa; dan
 - e. sebagai bukti komitmen yang tinggi, Pegawai Pengawal/Ketua Jabatan hendaklah mengambil tindakan segera terhadap teguran Ketua Audit Negara. Laporan tindakan dan dokumen sokongan berkaitan hendaklah dikemukakan kepada Bahagian Susulan Audit, Jabatan Audit Negara bagi membolehkan segala status tindakan dikemaskinikan ke dalam Papan Pemuka Dalam Talian Ketua Audit Negara (*Auditor General's Dashboard* – AGD) di laman web <http://agddashboard.audit.gov.my>.
3. Pengauditan yang dijalankan oleh Jabatan Audit Negara (JAN) adalah berdasarkan kepada sampel dan skop tertentu sahaja. Sehubungan itu, Ketua Setiausaha Kementerian/Ketua Jabatan/Ketua Agensi yang berkenaan perlu menjalankan pemantauan rapi dan pemeriksaan secara menyeluruh untuk memastikan tindakan pembetulan dan penambahbaikan dibuat terhadap program/projek/aktiviti yang mempunyai kelemahan yang sama. Di samping itu, selain daripada menjalankan penilaian terhadap sistem kawalan dalaman, Unit Audit Dalam perlu juga diminta untuk menjalankan pengauditan prestasi terhadap pengurusan program/projek/aktiviti. Tujuannya adalah untuk menentukan sejauh mana program/projek/aktiviti telah dilaksanakan dengan berhemat, cekap dan berkesan.
4. Oleh itu, saya berharap laporan ini dapat dijadikan asas untuk memperbaiki segala kelemahan, memantapkan lagi usaha penambahbaikan serta meningkatkan akauntabiliti dan integriti Sektor Awam di Malaysia. Laporan ini juga penting dalam usaha Kerajaan untuk meningkatkan produktiviti, kreativiti dan inovasi dalam perkhidmatan awam serta mewujudkan budaya kerja yang cepat, tepat dan berintegriti.

**Ketua Audit Negara
Malaysia**

**Putrajaya
17 Oktober 2023**